

การวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา
ในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
Analysis of Cost Structure on Rubber Production of Rubber Growers
in Wangsapung Sub-District, Wangsapung District, Loei Province

สถาพร บุญหลาย¹ สุธิษา กองสิงห์¹ ญาณินท์ ทองมาก²
E-mail: Sb6240901108@lru.ac.th¹, Sb6240901109@lru.ac.th¹, Yanin.thon@lru.ac.th²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างต้นทุนและปัจจัยที่ส่งผลต่อต้นทุนของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวน 80 ครัวเรือน โดยคำนวณจำนวนตัวอย่างแบบทราบบจำนวนประชากร 320 และสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) และจากนั้นวิธีการคัดเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Selection) เพื่อให้ได้ตามจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ในการปลูกยางพารา เท่ากับ 21,727.14 บาท โดยต้นทุนในการลงทุนปลูกยางพาราทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 5,783.01 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26.62 ของต้นทุนทั้งหมด โดยมี ต้นทุนเกี่ยวกับค่าอุปกรณ์ทางการเกษตรคงที่มากที่สุดเท่ากับ 5,003.93 บาท และ ต้นทุนในการดำเนินงานในการปลูกยางพารา ทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 15,944.13 บาท คิดเป็นร้อยละ 73.38 ของต้นทุนทั้งหมด โดยมีต้นทุนเกี่ยวกับค่าแรงงานมากที่สุดเท่ากับ 4,048.25 บาท และหากเปรียบเทียบต้นทุนทั้ง 2 ประเภทแล้ว พบว่า ต้นทุนเฉลี่ยในการดำเนินการปลูกยางพารามีสัดส่วนมากกว่า ต้นทุนในการลงทุนประมาณ 2.76 เท่า

คำสำคัญ: ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ ยางพารา

Abstract

The purpose of this study was to analysis the cost structure and factors that affect the change of cost on rubber production of rubber growers in Wangsapung Sub-District, Wangsapung District, Loei Province. The study used data collection methods by using questionnaires collected from 80 rubber grower with quota sampling method and accidental selection choosing. The result of research found that the average cost was 21,727.14 Baht per rai consist of average investing cost was 5,783.01 Baht per rai (26.62% of total average cost), The highest of average investing cost was fixed equipment cost was 5,003.93 Baht and average operation cost was 15,944.13 Baht per rai (73.38% of total average cost), The highest of average operation cost was labor cost was 4,048.25 Baht per rai. This part showed the average operation cost proportion was 2.76 times as high as average investing cost.

Keywords: economics cost, rubber

ความเป็นมาของปัญหา

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางพาราอันดับ 1 ของโลกนับตั้งแต่ปี 2534 และเป็นสินค้าเกษตรที่ทำรายได้เข้าประเทศสูงเป็นอันดับต้นๆ ในปี 2563 จากการศึกษาสถานการณ์ทั่วไปในการผลิตยางพาราภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ระบุว่า การปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับความนิยมและการมองเห็นผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับดีกว่าการทำเกษตรหรือประกอบอาชีพอื่นจึงดึงดูดให้เกษตรกรหันมาปลูกมากขึ้น

จังหวัดเลยเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการปลูกยางพารามากเป็นอันดับ 2 รองจากจังหวัดหนองคาย จากข้อมูลการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ปลูกยางพารา ในปี พ.ศ. 2559 สวนยางทั้งหมดเป็นพื้นที่ราบเชิงเขา และมีสภาพดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ ภูมิอากาศที่เอื้อและเหมาะสม มีการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราในหลายตำบลรวมทั้ง ตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด 2,020.55 ไร่ จากการสำรวจเบื้องต้นในพื้นที่ดังกล่าวพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกส่วนใหญ่ขายผลผลิตขั้นต้น คือ ยางก้อนถ้วย เป็นหลัก ในอดีตเกษตรกรที่ปลูกยางพารามีรายได้จากการทำสวนยางเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคายางไม่ผันผวนมากนักจึงสร้างรายได้ที่แน่นอนให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกยาง และหลังจากปี พ.ศ. 2555 ราคายางในตลาดโลกตกต่ำอย่างรุนแรงประกอบกับแรงกดดันทางการเมืองที่เพิ่มขึ้นรัฐบาลตอบสนองด้วยการใช้นโยบายรักษาเสถียรภาพราคายาง ราคาที่ตกต่ำและผันผวนอย่างต่อเนื่องทำให้

¹ นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีกำไรที่ลดลง และเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่ตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ยังประสบปัญหาคล้ายคลึงกับเกษตรกรในภูมิภาคอื่นๆ โดยเฉพาะปัญหาราคายางพาราตกต่ำและไม่แน่นอน ซึ่งทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาและบำรุงมากขึ้น ส่งผลทำให้กำไรลดลงจากที่เคยได้รับและอาจส่งผลกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในระยะยาวได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะทำการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เพื่อเป็นข้อมูลให้เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทราบถึงต้นทุนการปลูกยางพารา และสามารถนำผลวิเคราะห์มาปรับใช้เป็นแนวทางในการควบคุมต้นทุนการปลูกยางพารา ลดต้นทุนการปลูกยางพารา ขยายพื้นที่เพาะปลูกหรือปรับปรุงการปลูกยางพาราให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาโครงสร้างต้นทุนของการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **ประเภทของการวิจัย** เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยนำเสนอในรูปแบบตาราง
2. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ประชากรสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่ตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวน 320 ครัวเรือน จำนวนประชากรข้างต้น ได้นำมาคำนวณหาจำนวนตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (Yamane, 1967) โดยได้กำหนดความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ 0.1 จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 ครัวเรือน
3. **วิธีการสุ่มตัวอย่าง** โดยทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก และกำหนดสัดส่วนของจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน และจากนั้นวิธีการคัดเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Selection) เพื่อให้ได้ตามจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ ซึ่งจะกำหนดให้สุ่มตัวอย่างในจำนวนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงมากที่สุด จากนั้นทำการสุ่มแบบบังเอิญเพื่อให้ได้ตามจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ หมู่บ้านละ 5 ครัวเรือน ซึ่งจะทำให้จำนวนตัวอย่างรวมเท่ากับ 80 ครัวเรือน ซึ่งเกินจากกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณไว้ แต่เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และครบถ้วนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงใช้จำนวนตัวอย่าง 80 ครัวเรือน
4. **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล** ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างสอบถาม โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยตรวจสอบ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์อีก 3 ท่านตรวจเพื่อหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) ก่อนนำเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่ามีความเกินกว่า 0.5 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ
5. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านรวมทั้งครอบครัวเกษตรกรที่ผู้วิจัยพอจะทราบและสอบถามข้อมูลบ้านเลขที่ของกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นจึงลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจนได้ข้อมูลครบถ้วน 80 ครัวเรือน
6. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ใช้สถิติพรรณนาได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป รายได้ และต้นทุนของเกษตรกร นำข้อมูลต้นทุนมาวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนและคำนวณต้นทุนการปลูกยางพารา

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ชายจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 อายุ 50 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 สถานภาพสมรสจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 72.5 มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 72.5 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 คน จำนวน 32 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.0 โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกยางพารา 2 คน จำนวน 56 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.0 มีพื้นที่ปลูกยางพารา 15 ไร่ จำนวน 15 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และเป็นเจ้าของที่ดินเองทุกครัวเรือน ส่วนใหญ่เปิดกรีดยางพาราครั้งแรกเมื่ออายุ 7 ปี จำนวน 58 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.5 ทุกครัวเรือนผลิตยางถ้วยก้อนโดยเฉลี่ย 38 กิโลกรัมต่อไร่ มีจำนวน 20 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.0 ระยะเวลาในการปลูก 10 – 12 ปี จำนวน 44 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 55 และทุกครัวเรือนเคยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลผ่านนโยบายต่างๆ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลในการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลการปลูกยางพาราของกลุ่มตัวอย่างได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นที่เพาะปลูกยางพารา

พื้นที่เพาะปลูก	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
พื้นที่ราบลุ่ม	54	67.5
พื้นที่ราบเชิงเขา	25	31.3
พื้นที่ลาดชัน	1	1.3

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพื้นที่เพาะปลูกเป็นลักษณะพื้นที่ราบลุ่มจำนวน 54 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 67.4 รองลงคือ พื้นที่เชิงเขาจำนวน 25 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.3 และพื้นที่ลาดชันมีจำนวนน้อยที่สุด 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูก

พันธุ์	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
RRIT251	25	30.9
RRIM600	71	87.7

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ RRIM600 จำนวน 71 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 87.7 รองลงมาคือ พันธุ์ RRIT251 จำนวน 25 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.9

ตารางที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนต้นกล้ายางที่ปลูกต่อไร่

จำนวนต้นกล้ายางต่อไร่	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
50-60 ต้น	2	2.5
61-70 ต้น	50	62.5
71-80 ต้น	25	31.3
81-90 ต้น	2	2.5
มากกว่า 90 ต้นขึ้นไป	1	1.3

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปลูกต้นกล้ายาง 61-70 ต้น จำนวน 50 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงคือ 71-80 ต้น คิดเป็นร้อยละ 31.3 และมากกว่า 90 ต้นขึ้นไปจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.3

จากการวิเคราะห์โรคพืชศัตรูพืช ที่เกิดจากการปลูกยางพาราและการใช้ยากำจัดศัตรูพืช พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาโรคพืชและศัตรูพืชที่เกิดขึ้นกับยางพารา จำนวน 78 ครัวเรือน คิดเป็น 97.5

สำหรับการวิเคราะห์แหล่งซื้อปุ๋ย/ฮอร์โมน/อาหารเสริม พบว่า ครัวเรือนทั้งหมดซื้อจากร้านปุ๋ย/ฮอร์โมน/อาหารเสริมที่ขายในท้องถิ่น

ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยหรืออาหารเสริมหรือสูตรที่ใช้

ปุ๋ย/อาหารเสริม	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
แม่ปุ๋ย	39	48.7
ปุ๋ยผสม	39	48.7
เรโซปุ๋ย	1	1.3
อื่นๆ	1	1.3

จากตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้แม่ปุ๋ยและปุ๋ยผสม จำนวน 39 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 48.7 และใช้เรโซปุ๋ยและอื่นๆ น้อยที่สุด จำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.3 สำหรับแม่ปุ๋ยและปุ๋ยผสมส่วนใหญ่ใช้ปริมาณ 60 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี

ตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับฮอโมนที่ใช้กับยางพารา

ฮอโมน	จำนวน (คร้วเรือน)	ร้อยละ
ริล-โพลว์	32	40.0
วินเนอร์ วินเนอร์พลัส	7	8.75
ค็อกเทล	35	43.5
อื่นๆ(โปรตระกูล)	6	7.5

จากตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ฮอโมนค็อกเทล จำนวน 34 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 42.5 จำนวนที่ใช้ส่วนใหญ่ 30 ลิตรต่อไร่ต่อปี รองลงมาคือ ริล-โพลว์ จำนวน 32 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ส่วนใหญ่ใช้ 30 ลิตรต่อไร่ต่อปี และอื่นๆ น้อยที่สุด จำนวน 6 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.5

ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนแรงงานที่ใช้ปลูกยางพารา

การใช้แรงงาน	จำนวนแรงงานส่วนใหญ่ (คน/ครั้ง)	จำนวน (คร้วเรือน)	ร้อยละ
กรีดยาง	2	56	70.0
ใส่ปุ๋ย	2	58	72.5
การพ่นยาและยาปราบศัตรูพืช	ไม่พ่นยา	75	93.8
การฉีดฮอโมน	2	61	76.3
การเก็บยางก้อนถ้วย	2	56	70.0
การหยอดน้ำกรด	2	53	66.3

จากตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้จำนวนแรงงาน 2 คน ในการปลูกยางพารา ได้แก่ กรีดยาง จำนวน 56 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 70 การใส่ปุ๋ย จำนวน 58 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.5 การฉีดฮอโมน จำนวน 61 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 61 คิดเป็นร้อยละ 76.3 และหยอดน้ำกรด จำนวน 56 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 66.3 ส่วนการพ่นยาและปราบศัตรูพืช เนื่องจากจำนวนคร้วเรือนส่วนใหญ่ไม่ได้ประสบปัญหาศัตรูพืช ทำส่วนใหญ่จำนวน 75 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.8 ไม่ได้ใช้แรงงานในส่วนนี้

นอกจากนี้ หากพิจารณาวิธีการกรีดยางพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กรีดยางเองและนำไปขายเอง จำนวน 77 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.3 และใช้เงินทุนของตนเองทั้งหมดทุกคร้วเรือน 80 คร้วเรือน

ส่วนที่ 3 ต้นทุนในการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกี่ยวกับการปลูกยางพารา พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน มีต้นทุนในการปลูกยางพาราทั้งหมดประกอบด้วย 1.ต้นทุนในการลงทุนทั้งหมดได้แก่ ต้นทุนในการลงทุนคงที่ และต้นทุนในการลงทุนแปรผัน และ 2.ต้นทุนในการดำเนินงานในการปลูกยางพาราทั้งหมด ได้แก่ ต้นทุนในการดำเนินงานคงที่ และต้นทุนในการดำเนินงานแปรผัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 7 ต้นทุนรวมทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ในการปลูกยางพารา

ต้นทุน	จำนวน (บาท/ไร่/ปี)	ร้อยละ
ต้นทุนในการลงทุน	5,783.01	26.62
ต้นทุนในการดำเนินงานในการปลูก	15,944.13	73.38
รวม ต้นทุนทั้งหมด	21,727.14	100

จากตารางที่ 7 การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกี่ยวกับการปลูกยางพารารวมทั้งหมด พบว่า ต้นทุนเฉลี่ยทั้งหมดในการปลูกยางพาราต่อปีต่อไร่เท่ากับ 21,727.14 บาท โดยแบ่งเป็นต้นทุนในการลงทุนเฉลี่ยเท่ากับ 5,783.01บาท คิดเป็นร้อยละ 26.62 และเป็นต้นทุนในการดำเนินงานในการปลูกเฉลี่ยเท่ากับ 15,944.13 คิดเป็นร้อยละ 73.38 ซึ่งจะอธิบายรายละเอียดของต้นทุนแต่ละประเภทต่อไป

ตารางที่ 8 ต้นทุนในการลงทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ในการปลูกยางพารา

ต้นทุน	จำนวน (บาท/ไร่/ปี)	ร้อยละ
ต้นทุนคงที่		
1. ต้นทุนในการปรับพื้นที่	283.33	4.90
2. ต้นทุนค่าอุปกรณ์ทางการเกษตรคงที่ เช่น เครื่องพ่นสารเคมีพร้อมอุปกรณ์ เครื่องสูบน้ำ มีดกรีดยาง เป็นต้น	5,003.93	86.53
รวม ต้นทุนคงที่ในการลงทุน	5,287.26	91.43
ต้นทุนแปรผัน		
ต้นทุนในการขุดหลุมวางแนวปลูก	495.75	8.57
รวม ต้นทุนแปรผันในการลงทุน	495.75	8.57
รวม ต้นทุนในการลงทุน	5,783.01	100

จากตารางที่ 8 พบว่า การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกี่ยวกับต้นทุนในการลงทุนของการปลูกยางพารารวมทั้งหมด พบว่า ต้นทุนในการลงทุนเฉลี่ยทั้งหมดในการปลูกยางพาราต่อปีต่อไร่เท่ากับ 5,783.01 บาท โดยแบ่งออกเป็นคงที่รวมทั้ง 5,287.26 บาท คิดเป็นร้อยละ 86.53 ประกอบด้วยต้นทุนในการปรับพื้นที่ 283.33 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.90 และต้นทุนค่าอุปกรณ์ทางการเกษตรคงที่ เช่น เครื่องพ่นสารเคมีพร้อมอุปกรณ์ เครื่องสูบน้ำ มีดกรีดยาง เป็นต้น ต้นทุนค่าอุปกรณ์ทางการเกษตรคงที่ เช่น เครื่องพ่นสารเคมีพร้อมอุปกรณ์ เครื่องสูบน้ำ มีดกรีดยาง เป็นต้น เท่ากับ 5,003.93 คิดเป็นร้อยละ 91.43 และต้นทุนในการลงทุนแปรผัน ได้แก่ ต้นทุนในการขุดหลุมวางแนวปลูกเท่ากับ 495.75 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.57

ตารางที่ 9 ต้นทุนในการดำเนินงานทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ในการปลูกยางพารา

ต้นทุน	จำนวน (บาท/ไร่/ปี)	ร้อยละ
ต้นทุนคงที่		
1. ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ใช้ทางการเกษตร	325.80	2.15
2. ค่าตั้งถ้ำเลี้ยง	2,310.0	15.25
รวม ต้นทุนคงที่ในการดำเนินงาน	2,635.80	17.40
ต้นทุนแปรผัน		
1. ค่าสารเคมีทางการเกษตร เช่น ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลงและกำจัดศัตรูพืช ฮอร์โมน เป็นต้น	2,642.63	17.45
2. ค่าแรง เช่น ค่าแรงในการกรีดยาง ค่าแรงในการเก็บยางก้อนถ้วย	4,048.25	26.73
3. ค่าใช้จ่ายในการนำน้ำยางหรือยางก้อนถ้วยไปขาย	345.85	2.28
4. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	1,000	6.60
รวม ต้นทุนแปรผันในการดำเนินงาน	13,308.33	87.88
รวม ต้นทุนการดำเนินงาน	15,144.13	100

จากตารางที่ 9 พบว่า การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกี่ยวกับต้นทุนในการดำเนินการปลูกยางพารารวมทั้งหมด พบว่า ต้นทุนในการดำเนินการเฉลี่ยทั้งหมดในการปลูกยางพาราต่อปีต่อไร่เท่ากับ 15,144.13 บาท โดยแบ่งออกเป็นคงที่รวมทั้ง 2,635.80 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.4 ประกอบด้วยต้นทุนค่าสารเคมีทางการเกษตร เช่น ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลงและกำจัดศัตรูพืช ฮอร์โมน เป็นต้น เท่ากับ 2,642.63 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.45 ต้นทุนค่าแรง เช่น ค่าแรงในการกรีดยาง ค่าแรงในการหยอดน้ำกรด ค่าแรงในการเก็บยางก้อนถ้วย เป็นต้น เท่ากับ 4,048.25 คิดเป็นร้อยละ 26.73 ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการนำน้ำยางหรือยางก้อนถ้วยไปขาย เท่ากับ 345.85 คิดเป็นร้อยละ 2.28 และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการดำเนินงานแปรผันเท่ากับ 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.60

อภิปรายผล

การศึกษาการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนของการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรชาย อายุ 50 ปี มีสถานภาพสมรสระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 58 คน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกยางพารา 2 คน มีพื้นที่ปลูกยางพารา 15 ไร่ และ

เป็นเจ้าของที่ดินเองทุกคร้วเรือน ส่วนใหญ่เปิดกรีดยางพาราครั้งแรกเมื่ออายุ 7 ปี และผลิตยางถ้วยก้อนเพียงชนิดเดียว โดยได้เฉลี่ย 38 กิโลกรัมต่อไร่ต่อครั้ง มีปลูกยางพารามาแล้ว 10 - 12 ปี ทุกคร้วเรือนเคยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลผ่านนโยบายสนับสนุน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพารา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกยางพาราเป็นพื้นที่ราบลุ่ม พันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูกคือ RRIM600 ส่วนใหญ่ปลูกต้นยางพารา 61-70 ต้นต่อไร่ ส่วนใหญ่ไม่พบโรคพืช และศัตรูพืช สำหรับการวิเคราะห์แหล่งซื้อปุ๋ย/ฮอร์โมน/อาหารเสริม พบว่า คร้วเรือนทั้งหมดซื้อจากร้านปุ๋ย/ฮอร์โมน/อาหารเสริมที่ขายในท้องถิ่น ส่วนใหญ่บำรุงรักษาพาราด้วยแม่ปุ๋ยและปุ๋ยผสม และฮอร์โมนคือกอกเทล เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นแรงงานเองและใช้แรงงานในการดำเนินงานปลูกพาราจำนวน 2 คน ทำการกรีดยางเองโดยกรีด 2 วัน เว้น 1 วัน และนำส่งขายด้วยตัวเอง เงินลงทุนในการปลูกยางพาราทุกคร้วเรือนใช้เงินลงทุนของตัวเองทั้งหมด

การวิเคราะห์ต้นทุนที่เกี่ยวกับการปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คร้วเรือน มีต้นทุนในการปลูกยางพาราทั้งหมดประกอบด้วย 1. ต้นทุนในการลงทุนทั้งหมด ได้แก่ ต้นทุนในการลงทุนคงที่ และต้นทุนในการลงทุนแปรผัน และ 2. ต้นทุนในการดำเนินงานในการปลูกยางพาราทั้งหมด ได้แก่ ต้นทุนในการดำเนินงานคงที่ และต้นทุนในการดำเนินงานแปรผัน หากพิจารณาในแต่ละประเภทโดยละเอียด พบว่า ต้นทุนเฉลี่ยในการดำเนินการปลูกยางพารามีสัดส่วนมากกว่าต้นทุนในการลงทุนประมาณ 2.76 เท่า ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี (2554) ได้ศึกษาต้นทุนและผลิตภาพแรงงานในการปลูกยางพาราในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนของต้นทุนในการดำเนินงานมากกว่าต้นทุนในการลงทุนโดยเฉลี่ย ซึ่งหากพิจารณาต้นทุนในการลงทุนรายการต้นทุนแต่ละรายการ พบว่า สัดส่วนของต้นทุนคงที่ของมากกว่าต้นทุนแปรผัน โดยต้นทุนคงที่ในการลงทุนซึ่งส่วนใหญ่ เป็นต้นทุนค่าอุปกรณ์ทางการเกษตรคงที่ เช่น เครื่องพ่นสารเคมีพร้อมอุปกรณ์ เครื่องสูบน้ำ มีดกรีดยาง เป็นต้น สำหรับต้นทุนในการดำเนินงานปลูกยางพาราพบว่า ต้นทุนแปรผันมีสัดส่วนที่มากกว่าต้นทุนคงที่ โดยต้นทุนคงที่ส่วนใหญ่เป็นค่าค้ำถ่าง ส่วนต้นทุนแปรผันส่วนใหญ่เป็นค่าแรง เช่น ค่าแรงในการกรีดยาง ค่าแรงในการเก็บยางก้อนถ้วย ค่าแรงในการหยอดน้ำกรด เป็นต้น ส่วนค่าใช้จ่ายในการนำยางไปขายมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ทานอง และคณะ (2558) ศึกษาสถานภาพการผลิตและการตลาดของยางพาราในจังหวัดสุรินทร์ ได้อธิบายผลการศึกษาเกี่ยวกับต้นทุน ทางการตลาดของเกษตรกรในส่วนที่เป็นค่าแรง (อธิบายเฉพาะค่าแรงในการขนส่ง) มีสัดส่วนที่มากที่สุด ซึ่งเป็นจุดอ่อนและอุปสรรคของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่สำคัญ และส่งผลต่อกำไรสุทธิลดลง และหากเปรียบเทียบแต่ละรายการพบว่า ต้นทุนค่าอุปกรณ์ทางการเกษตรคงที่มีค่าสูงที่สุด ดังนั้น หากต้องการลดต้นทุนในการปลูกยางพาราเพื่อให้ได้กำไรเพิ่มขึ้น เราไม่สามารถกำหนดราคาตลาดได้เองและมีความผันผวนสูง สามารถนำผลการศึกษานี้ไปใช้ในการพิจารณาเพื่อปรับลด หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการต้นทุนในส่วนของต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงได้ และสามารถเป็นแนวทางในการพิจารณาเกษตรกรที่จะหันมาเริ่มปลูกยางพาราในอนาคต

สรุปผลการวิจัย

วิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนของการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย และเพื่อศึกษาโครงสร้างต้นทุนของการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พบว่า โครงสร้างต้นทุนในการปลูกยางพาราประกอบด้วยต้นทุนในการลงทุน และต้นทุนในการดำเนินงานปลูกยางพารา และสัดส่วนของต้นทุนในการดำเนินงานปลูกยางพาราสูงกว่าต้นทุนในการลงทุนโดยประมาณ 3 เท่า และต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าแรง และหากพิจารณาทุกรายในภาพรวมพบว่า ต้นทุนค่าอุปกรณ์ทางการเกษตรคงที่ มีต้นเฉลี่ยสูงที่สุด จากผลการศึกษานี้เกษตรกรสามารถนำไปใช้ในการประกอบการพิจารณาหาแนวทางลดต้นทุนในการปลูกยางพาราได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

วิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนของการปลูกยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราควรศึกษาพิจารณาหาแนวทางปรับลดต้นทุนที่มีสัดส่วนที่สูง เช่น ต้นทุนค่าอุปกรณ์ทางการเกษตรคงที่ และค่าแรง มีการศึกษาการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตโดยการแปรรูปเบื้องต้นและไม่ซับซ้อน เพื่อเป็นทางเลือกในการเพิ่มรายได้หรือลดความเสี่ยงด้านราคาที่มีความผันผวน ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกันส่งเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีในการลดต้นทุนและแปรรูปผลิตภัณฑ์พร้อมทั้งหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ เพิ่มศักยภาพเกษตรกรที่สามารถนำไปสู่การลดต้นทุนจากการใช้แรงงาน และ

สนับสนุนอุปกรณ์หรือเครื่องจักรที่มีต้นทุนสูงให้เป็นสินค้าที่ใช้ร่วมกันได้ และเกษตรกรควรมีการจัดทำบันทึกการขายการต้นทุน รายรับ และกำไรในการผลิตให้เป็นปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์บริหารจัดการต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาวได้
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลตอบแทนและความคุ้มค่าในการปลูกยางพาราในพื้นที่ดังกล่าว
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่ดังกล่าว
3. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับขนาดของผลกระทบของต้นทุนแต่ละประเภทที่ส่งผลต่อต้นทุนในการปลูกยางพารา

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2558). **สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม**. สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2564 จาก <http://www.ditp.go.th>
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2559). **Agri-map แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์**. สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2564 จาก <https://agri-map-online.moac.go.th>
- ยางพารา- CERB. (2550). **ยางพารา - CERB**. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2564 จาก <http://www.cerb.psu.ac.th/images/para.pdf>
- ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ. (2561). **ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ**. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม. จาก <https://www.mtec.or.th>
- สมาคมยางพาราไทย. (2564). **สมาคมยางพาราไทย**. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2564. จาก <http://www.thainr.com/th>
- สำนักการค้าสินค้า กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2564). **กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ**. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2564. จาก <https://www.dtn.go.th>
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเลย. (2562). **ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตร จังหวัดเลย**. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2564 จาก <https://www.opsmoac.go.th>
- Farmer Analytic System of Thailand กรมส่งเสริมการเกษตร. (2559). สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน. 2564 จาก <http://www.aiu.doae.go.th>
- Free Trade Area FTA. (2558). **เขตการค้าเสรี กรมศุลกากร** สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2564 จาก. <https://www.customs.go.th>